

مقدمه:

مصریان باستان آرزوی غلبه بر مرگ و ایجاد زندگی جاودانه را با خلق بناهای عظیم باستانی چون اهرام عملی ساخته اند. یکی از بناهای مشهور آنها هرم خنوپس^۱ است که همواره در جهان با شگفتی از آن یاد شده است. بزرگ‌ترین هرم جهان که ارتفاع آن ۱۴۶/۴ متر و قاعده آن ۲۳۰ متر است و داخل آن از سه اتاق تدفینی تشکیل شده، از جمله اتاق تدفین خنوپس با سقف ۶ طبقه که با استفاده از سنگ‌های گرانیت سرخ منطقه آسوان برپا گردیده است. مصریان از شکل و خاصیت هندسی هرم، در ساختن بسیاری از بناهای خود سود برده اند. هرم کامل، جزرهای معابد، سردروازه‌ها و ستون‌های یادبود از جمله آنها هستند. آنان چنان آثار شگفت‌انگیزی را پدید آورده‌اند که مورخ یونانی آنتی پاتروس^۲ در میان فهرست عجایب هفنگانه رتبه اول را به آنها داده است. هرم خفرن^۳ (۲۴۹۴ - ۲۵۲۰ ق.م) دومین هرم بزرگ جیزه با ۱۳۷ متر ارتفاع و دارا بودن اسفنگس^۴ بزرگ یا مجسمه ابوالهول در مقابل خود به ارتفاع ۲۰ متر و به طول ۷۳ متر را در مقابل خود دارد و مجموعه‌ای از آثار باستانی سایر مناطق مصر، از جمله لوکسور، معبد بزرگ آمون در کارناک و مقبره توت آنخ آمون^۵ در هزاره جدید در قالب طرح معماری یکی از بزرگ‌ترین بناهای ساخته شده با تکنولوژی نوین مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مصرگرایی در هنر و معماری غرب

جلوه آثار هنری مصریان، همواره غربی‌ها را شیفته خود کرده است. نمونه‌های بارز این توجه، در واقع انتقال ستون‌های یادبود یا ابلیسک‌های مصری توسط روسیان و نصب آنها در میدانی شهرهای بزرگ اروپایی به ویژه رم، پاریس و استانبول به عنوان المان‌های مورد توجه معماری است. علاوه بر آن فرانسویان از قرن هجدهم از پیشگامان استفاده از عناصر معماری و هنری مصر به‌شمار می‌روند.

فرانسواکاساس در سال ۱۷۹۹ طرح بازسازی شده معابد مصر را نقاشی و چاپ کرد. همچنین معمارانی چون اتیین - لویی بویه (۱۷۹۹-۱۷۲۸) به طراحی یادمان‌های مصری پرداخته‌اند.

* استادیار دانشکده معماری دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

طراحی و ساخت هرم شیشه ای در حیاط موزه لوور پاریس در سال ۱۹۸۸ توسط ای.ام.پی معمار آمریکایی چینی الاصل نیز تداوم مصرگرایی غربیان تا امروز را به ما نشان می دهد. اما نقطه عطف مصرگرایی در هنر و معماری جهان امروز، بدون شک طراحی ساختمان هتل لوکسور لاس وگاس است که نام خود را از یکی از شهرهای باستانی مصر گرفته است. طراحان آمریکایی علاوه بر هتل لوکسور در شهر ممفیس واقع در ایالت تنسی، در آستانه ورود به سال ۲۰۰۰ طرح هرم عظیم دیگری را نیز به منصه ظهور رسانیدند.

هتل موزه لوکسور لاس وگاس، ره آورد هزاره سوم ق.م در هزاره سوم میلادی «لوکسور» یا «الاقصر» یکی از شهرهای باستانی مصر میانی است و پیرامون آن منطقه وسیع باستانی همراه با پایتخت‌ها و مقابر فراغنه دوره میانی و سلسله جدید قرار دارند که دره پادشاهان و دره ملکه‌ها از آن جمله هستند.

یکی از معروف‌ترین آثار مصری که در هتل موزه لوکسور، صد درصد تقلید شده است، طرح مقبره صخره‌ای «توت آنخ آمون» با اشیاء کامل داخل آن است.

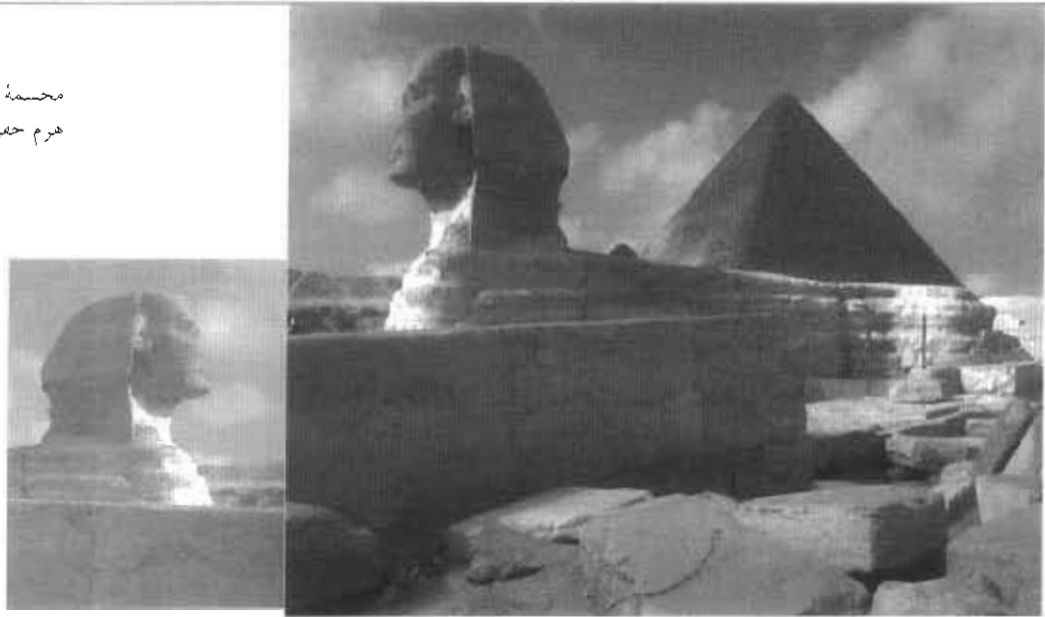
چنان‌که ذکر شد، در طرح کلی بنای هتل لوکسور از هرم خفرن با اسفنگس بزرگ مقابل آن یا مجسمه ابوالهول استفاده شده است.

اسفنگس لوکسور به ارتفاع یک ساختمان ۱۰ طبقه ساخته شده است، بدین ترتیب از همزاد مصری خود حدود سه طبقه بلندتر است. میهمانان وارد قسمت فضای زیر اسفنگس عظیم الجثه‌ای می‌شوند و آسانسورهای لوکسور به صورت مورب یا شیب‌دار در یک زاویه ۳۹ درجه به سمت طبقات بالای ساختمان حرکت می‌کند.

طراح این بار از مجسمه مذکور، برای مشخص کردن ورودی هتل هرمی شکل استفاده کرده است. در کنار مجسمه ابوالهول ردیف‌هایی از اسفنگس‌های معابد لوکسور همراه با مجسمه رامسس دوم استفاده شده است که از نشانه‌های معابد لوکسور باستانی و پیرامون آن در نمای ظاهری و بیرون هتل است.

محسمه ابوالهول (بدر مرگ) در مقابل
هرم خفرن

نمای هرمی شکل هتل لوکسور از جنس شیشه مات برنزی است و با انعکاس مناظر اطراف خود قابلیت تغییر رنگ در فصول و اوقات مختلف سال را داراست. انعکاس اشعه درخشان آفتاب یکی از ویژگی‌های آن در این زمینه است.

برخلاف حجم توپر هرم خفرن که تنها یک اتاق تدفینی دارد، هتل لوکسور لاس وگاس در مجموع ۴۴۰۷ اتاق برای اقامت دارد و تمام اتاق‌های آن در قسمت جداره‌های بیرونی هرم ساخته شده‌اند و همگی پنجره دارند و نور را به‌طور طبیعی دریافت می‌کنند و امکان استفاده از چشم‌انداز بیرونی بنا هم میسر است. البته از این تعداد اتاق، ۲۲۵۶ اتاق و ۲۳۶ سوئیت در خود هرم و ۱۹۴۸ اتاق در برج‌های پلکانی ۲۲ طبقه‌ای آن قرار دارد. ساختمان هرمی با ارتفاع ۱۰۷ متر در ۳۶ طبقه ساخته شده است.

هتل لوکسور به لحاظ گنجایش، یکی از بزرگ‌ترین خانه‌های دنیا است زیرا وسعت گنجایش آن ۶۸۲۰۰۰ مترمربع و به ارتفاع ۳۰ طبقه است، به طوری که این آنریوم برای قرارگرفتن ۹ فروند هواپیمای بوئینگ ۷۴۷ گنجایش دارد.

دکوراسیون تمام فضاها و اتاق‌های هتل بیانگر استفاده وسیع از هنر عصر فراعنه مصر است و اتاق‌ها همانند اتاق‌های فراعنه مصر آراسته شده‌اند و نقاشی‌ها و هیروگلیف‌های مصری روی دیوارها و سطوح مختلفی چون کمد و صندلی و غیره تصویر شده است. حتی طرح پارچه‌ها و روکش تخت‌ها نیز طرح‌های مصر باستان است.

کاربرد وسیع عناصر هنری مصر باستان به شیوه قصرهای فراعنه و سایر بناهای مصری در معماری داخلی هتل به صورت خلاقانه و مناسب، چهره هنری کاملاً مصری بدان بخشیده است. آرایش فضا خود گویای ابتکار شایسته طراحان و هنرمندان آمریکایی در به‌کارگیری هنر مصر هزاره سوم ق.م در زندگی مدرن امروزی است که در قالب بسیار جذاب و با هماهنگی‌های توصیف‌ناپذیر و کاربردی در آستانه ورود به هزاره سوم به اجرا درآمده است.

کریدورها و سالن‌های انتظار و سایر فضاها تماماً عناصر هنری و معماری مصر باستان هستند، از طرح بالای پنجره‌های مصری گرفته تا ستون‌های یادبود یا ابلیسک‌ها، اسفنگس‌ها، ستون‌ها و سرستون‌ها، دیوارنگارها و نقاشی‌ها، مجسمه‌های مصری و خطوط هیروگلیف به‌صورت هماهنگ و سحرانگیز استفاده شده است.

مجسمه‌هایی از فراعنه مصر به‌ویژه رامسس دوم^۸ از عناصر شاخص به‌کار رفته در داخل فضاهای متعدد این هتل است.

اشیاء داخل موزه توت آنخ آمون

موزه توت آنخ آمون

توت آنخ آمون یکی از فراعنه کم اهمیت مصر به لحاظ تاریخی و اقتدار سیاسی است. معروفیت این فرعون به خاطر این است که او تنها فرعون است که اشیاء مقبره‌اش به طور کامل و دست نخورده توسط باستان شناسی به نام هوارد کارتر^۹ به سال ۱۹۲۲ کشف شد. بنا به گزارشات علمی در مقبره این فرعون سلسله جدید، اشیای بسیاری از جمله اشیای طلائی با وزن حدود یک تن در مجموع یافت شده است و وسایل روزمره، مانند تخت‌های طلائی، تابوت‌هایی از زر که ۱۸ کیلوگرم در آنها طلا به کار رفته بود و صندلی بسیار گران‌بهای مرصع با روکش طلا و سایر اشیاء و مجسمه‌ها را شامل می‌شود.

جالب توجه این‌که در موزه هتل لوکسور، مقبره «توت آنخ آمون» را عیناً با تمام اشیاء داخل آن دوباره سازی شد. در روند دوباره‌سازی، از همان مصالح و فلزات گران‌بهای استفاده شد که از داخل خود مقبره در مصر به دست آمده است. علاوه بر این در جریان دوباره‌سازی از مهارت هنرمندان سرزمین اصلی یعنی مصر استفاده کرده‌اند، بدین ترتیب برای بازدیدکنندگان و توریست‌ها، امکان مشاهده عینی گور موزه توت آنخ آمون، کنار اتاق استراحتشان در مقیاس واقعی فراهم گردیده است.

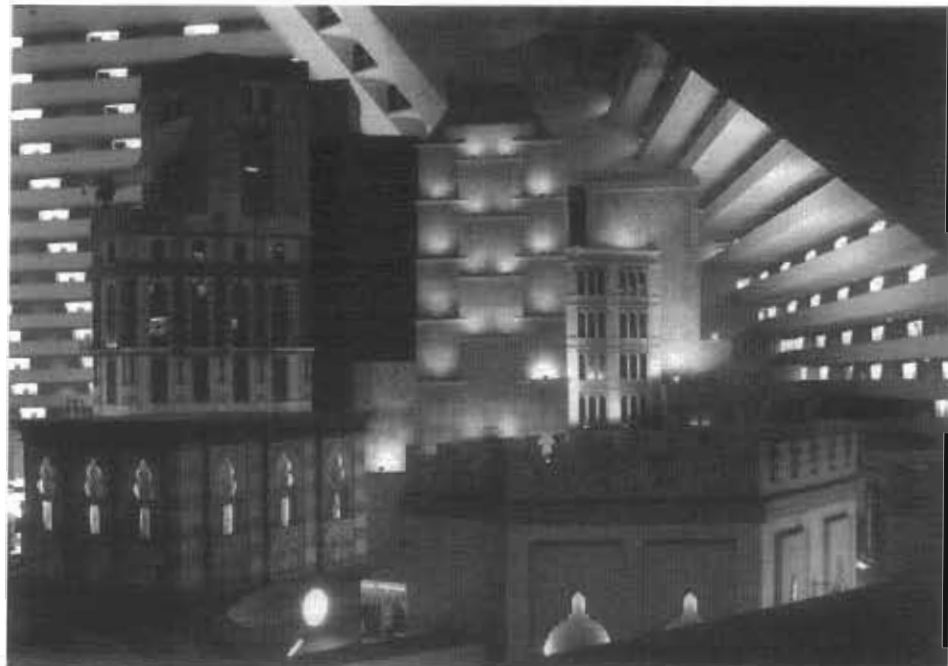
علاوه بر این موزه لوکسور لاس وگاس دارای گالری‌هایی از اشیای گران‌بهای باستانی و نیز محلی جهت عرضه بدل‌های واقعی از آنها است و گالری جیزه و گنجینه از آن جمله است. گالری جیزه محل عرضه و فروش اجناس مصری و سوغاتی اعم از صنایع دستی اصیل مصری و غیره است.

ستون نوری رأس هرم

گرچه بزرگ‌ترین هرم از اهرام ثلاثه مصر در روزگاران گذشته از بلندترین ساختمان‌های سنگی بشر است، در لوکسور لاس وگاس مهندسان و طراحان آمریکایی با بهره گرفتن از تکنولوژی نورپردازی، سعی کرده‌اند در رقابت با مهندسان مصری ۴۳۰۰ سال پیش در نمایش ارتفاع، رکوردشکنی کنند. در رأس هرم شیشه‌ای ۴۵ لامپ بسیار قدرتمند گزنون، ستونی از نور ایجاد می‌کنند که تا ۱۰ مایل آسمان را در می‌نوردد. هریک از لامپ‌های مورد اشاره ۷۰۰۰ وات قدرت دارند که با هم ۴۰ بیلیون برابر نور شمع قدرت دارند که خود بیش از ۵۰۰ بیلیون لومن^{۱۰} است.

در توصیف این ستون نور همین بس که از برخی از ایالت‌های مجاور از فاصله ۴۴۰ کیلومتری قابل رویت است. این ستون نور با امکان حرکت چرخشی به دور خود شب‌ها مناظر شگفت‌انگیزی را ایجاد می‌کند.

فضای داخلی (آنریوم)

سایر مشخصات هتل موزه لوکسور

ساختمان هتل موزه لوکسور در سال ۱۹۹۳ شروع و در سال ۱۹۹۶ تکمیل شد. در سال ۱۹۹۸ دو برج ۲۲ طبقه پلکانی به هرم شیشه‌ای اضافه شد که خود از رونق خاص این پروژه حکایت می‌کند. طراحی دو برج مذکور با هرم شیشه‌ای بسیار هماهنگ است به طوری که ابدأ مانع دید آن نمی‌شود. بدین ترتیب می‌توان آن را دومین هتل بزرگ آمریکا و سومین هتل بزرگ جهان دانست. معمار بنا ولدون سیسون^{۱۲} است. این بنا با هزینه‌ای برابر ۳۹۰ میلیون دلار و در فاصله ۵ کیلومتری فرودگاه بین‌المللی مک کاران^{۱۳} در جنوب شهر لاس وگاس احداث شده است. هتل لوکسور دارای امکانات وسیع فرهنگی، تفریحی و ورزشی است. از جمله آنها می‌توان به چهار استخر بزرگ، در فضای آزاد، سالن‌های کنفرانس، سینما و تئاتر، رستوران‌های متعدد اشاره کرد. سرانجام باید گفت که طراحان آمریکایی با بهره‌گیری از عناصر هنری و معماری مصر باستان با قدمت بیش از ۵۰۰۰ سال در ساختمان هتل موزه لوکسور و تلفیق آن با تکنولوژی بسیار مدرن امروزی در آستانه ورود به هزاره سوم در پدید آوردن یک اثر شکوهمند و تحسین‌برانگیز کاربردی موفقیت بسیار شایانی داشته‌اند. به دنبال احداث ساختمان هرمی شکل آرناتا^{۱۴} در شهر ممفیس^{۱۵} ایالت تسی ۱۵ در سال ۱۹۹۱ به ارتفاع ۹۷ متر و ۲۲ طبقه، این دومین موفقیت اساسی آنها در احداث ساختمان‌های هرمی شکل در مقیاس بسیار بزرگ است، جدار هرم آرناتا از آهن گالوانیزه پوشانده شده و هزینه ساخت آن ۷۰ میلیون دلار بوده است.

یادداشت‌ها:

1. cheops
2. Antipatros
3. Chephren
4. Sphaix
5. Tutankhamen
6. Atrium
7. Obelisque
8. Ramses II
9. Howard Carter
10. luman
11. Veldon Simpson
12. Mac Carran
13. Arena
14. Memphis
15. Tennessee

مآخذ:

- تمام تصاویر از شبکه جهانی وب اخذ شده است.

1- Fletcher Banister, A History of Architecture, 18th Edition, C.B.S.pub. 1986, Delhi, India, PP.16-22.

۲. کش افشار، حسین، اسرار ساختمانی هرم بزرگ گیزه، انتشارات دانشگاه تهران، ج اول، ۱۳۷۳، ص ۵۲

۳. شکاری نیری، جواد، حیره شکست انکیوترین اثر تاریخی جهان، دانشگاه تربیت مدرس، مرکز مطالعات آفریقا، ۱۳۷۹، شماره ۴، صص ۲۲-۲۴.

۴. فزینی، ریچارد، هنر فرعون و تحلیل جدید، مجله پیام یونسکو، شماره ۲۲، مهرماه ۱۳۴۷، صص ۳۳-۳۵.

۵. تری وایت، آن، جهان‌های کم شده، ترجمه کیکاروس جهاننداری، انتشارات ابن سینا، تهران، ۱۳۲۱.

۶. کش افشار، حسین، اسرار ساختمانی هرم بزرگ گیزه، همان، ص ۶۷.

۷. در تنظیم این مقاله از اطلاعات شبکه جهانی وب از جمله سایت‌های زیر استفاده شده است:

1-http://www.vegas_portal.com

2-<http://www.klaustueshaus.com>

ورودی پر ابهت هتل لوکسور

ردیف اسفنگس‌های لوکسور
همراه مجسمه از رامس دوم
و اسفنگس بزرگ و مونوریل در
مقابل هرم

فضای داخل اتاق هتل لوکسور

گالری جیزه